

Godkendelse af Projekt Tude Ådal (B)

Sagsfremstilling

8. Godkendelse af Projekt Tude Ådal (B)

Sagsnr.: 330-2015-60094

Dok.nr.: 330-2015-418142

Åbent

Kompetence: Byrådet

Beslutningstema

Der skal træffes beslutning om gennemførslen af projekt Tude Ådal.

Baggrund

Projekt Tude Ådal er startet som et naturgenopretningsprojekt, men har udviklet sig til også at omfatte andre væsentlige aspekter, såsom forbedring af afvandingen af de vandløbsnære landbrugsarealer, kvælstofnedbringelse, der vil forbedre de nære kystområder og etableringen af et landskab, der understøtter vikingefæstningen Trelleborg placering i ådalen, og dermed støtter direkte op om Ny Trelleborg projektet.

Projektet bygger på to delprojekter, et statsligt finansieret og et kommunalt finansieret delprojekt.

Det statslige finansierede projekt omhandler primært naturinteresserne og nedbringelse af kvælstofbelastningen af Musholm Bugt. Dette sker via etablering af et vådområde i vejlerne syd for Næsby. Nedbringelsen af kvælstofbelastningen ligger som et krav i Miljømålsloven og er udmøntet i vandplanerne.

Det kommunalt finansierede projekt omhandler primært tilbagelægningen af Tude Å gennem vejlerne, som åen lå i midten af 1800-tallet. Målet er at forbedre rammevilkårene for landbruget langs Tude Å og Vårby Å nedre løb, samt sikre de kultur- og naturværdier der er i denne historiske del af ådalen.

Tilsammen skaber de to delprojekter et autentisk landskab, der understøtter vikingefæstningen Trelleborgs placering tæt ved Storebælt, og tilgodeser rekreative interesser dels for lokalområdet og de mange sommerhusejere, men også for turister der besøger Trelleborg og strandene ved Frølunde og Næsby.

Projektet forbedrer samtidig afvandingsforholdene i nedre Tude Å og vil reducere oversvømmelsesfrekvensen af de vandløbsnære landbrugsarealer. Det betyder at høje vandstande/oversvømmelser, der i dag eksempelvis ses 5 gange hver sommer, vil reduceres til kun en gang årligt.

Der foreligger nu et endeligt projektforslag for projekt Tude Ådal. Projektforslaget er resultatet af et utal af personlige samtaler med lodsejere og interessenter, samt flere målrettede høringer, herunder bred offentlig høring. Ingen af disse høringer har været lovpligtige, men har bidraget med input til projektet, således at den bredest mulige opbakning har kunnet findes. Projektforslaget er således blevet tilrettet adskillige gange for at tilgodese de mange, ofte modsatrettede interesser. Seneste større tilretning er sket i forbindelse med seneste offentlige høring, hvor lystfiskerinteressernes bekymringer var fremtrædende. Disse bekymringer er der taget hånd om ved etableringen af bl.a. et å-dige. Projektændringen er blevet vurderet af DTU Aqua, som har udtalt at det reviderede projekt må formodes at reducere dødeligheden betydeligt i forhold til forslaget af november 2014. Ligeledes er der flyttet på projektafgrænsningen for at tilgodese individuelle landbrugsinteresser. Høringsprocessen har taget udgangspunkt i områdets involverede lodsejere og deres eventuelle landbrugsmæssige interesser, og først herefter er andre interessenter blevet inddraget. Denne procesmodel er blevet tilskyndet og godkendt af projekts følgegruppe. Der er i seneste høringsproces gjort meget ud af at skabe en større tryghed omkring den kommende vandstand og afvandingsforholdene og der er derfor gennemført ekstra følsomhedsanalyser i samarbejde med bl.a. Gefion. Gefion har udtrykt stor tilfredshed med denne ekstra gennemgang af de kommende hydrologiske forhold.

Den foreliggende projektbeskrivelse opfylder alle projektets målsætninger – både statslige og kommunale. Derfor er projektet blevet bevilliget 33 mio. kr. til gennemførsel af statslige målsætninger.

NaturErhvervstyrelsen (NEST) har det sidste halve år opkøbt flere ejendomme i området, der sammen med den etablerede jordfordelingspulje, skal dække behovet for erstatningsjord. Arbejdet med at fordele jord og eventuelle erstatninger varetages af NEST. Omkostningerne til jordkøb og erstatninger er indeholdt i de 33 mio. kr., der er tildelt af staten. NEST oplyser at forhandlingerne skrider frem, og der arbejdes målrettet på at finde de rette løsninger for de involverede lodsejere. NEST arbejder løsningsorienteret efter frivillige aftaler, og vurderer et eventuelt ekspropriationsbehov som værende lille.

Slagelse Kommune har, i lighed med de mange lodsejere, lagt jord i jordfordelingspuljen. Slagelse Kommune har således stillet ca. 20 ha til rådighed (godkendt af Økonomiudvalget). Center for Teknik og Miljø har indstillet over for Økonomiudvalget at yderligere ca. 22 ha ligges i denne pulje (er under behandling i Økonomiudvalget). Salget af disse jorder vil indbringe 5-6 mio. kr., samtidig kan involverede lodsejere tilbydes den nødvendige erstatningsjord.

Center for Teknik og Miljø har igangsat myndighedsbehandlingen af projektet, og der vil i den kommende tid blive foretaget de lovpligtige høringer og godkendelser.

Projektbeskrivelse inkl. kortbilag er vedlagt sammen med et let tilgængelig sammenbrag i magasininform.

Økonomi:

Projektets anlægsøkonomi er opgjort til 27.5 mio. kr. heraf dækker staten de 15 mio. kr. Byrådet har bevilliget 8 mio. kr. til anlægsarbejder, hertil komme overførte midler fra deltagelse i bl.a. EU projekt i alt 1,2 mio. kr., der henstår således 3,8 mio. kr. ufinansieret ift. de tildelte midler. Et samlet anlægsbudget er vedlagt.

Den samlede kommunale anlægsomkostning (13 mio. kr.) er søgt finansieret via bl.a. Aage V. Jensen Naturfond. Dette har dog ikke givet det ønskede resultat. Center for Teknik og Miljø er derfor nødsaget til at afvende den endelige etablering af "Den Danske Naturfond". Fonden forventes på plads inden udgangen af indeværende år. Center for Teknik og Miljø vurderer, at mulighederne for hel eller delvis dækning af den samlede kommunale anlægsomkostning er forholdsvis gode. På trods af at mulighederne for en ekstern medfinansiering vurderes som gode, er det afgørende, at projektet overordnet er fuldt finansieret, da dette er med til at skabe den nødvendige tryghed for lodsejerne, og samtidig forbedre forhandlingsklimaet for NEST.

Såfremt der ikke kan findes ekstern finansiering (helt eller delvist), foreslår Center for Teknik og Miljø, at provenuet for salget af jorden i jordfordelingspuljen hensættes til dækning af den ufinansierede del af projektet. Økonomiudvalget er i forbindelse med deltagelse i jordfordeling blevet gjort opmærksom på denne løsningsmodel.

Projektet vil resultere i en årlig besparelse på den kommunale vandløbsvedligeholdelse på ca. 80.000,- kr. år. Samtidig afkaster projektet årlige driftsomkostninger på mellem 40-60.000,- kr. til vedligeholdelse af diger, vandløb mv. Projektet vurderes derfor som omkostningsneutralt ift. drift.

NEST har indgået bindende aftaler med en række lodsejere om køb af deres ejendomme. Dette er sket i forventning om, at kommunen agter at godkende og gennemføre projektet, men samtidig velvidende at projektet afventer endelige politisk godkendelse. Der kan derfor ikke rejses krav om tilbagebetaling af de investerede statslige midler, såfremt byrådet ikke ønsker at fremme projektet.

Tidsplan:

Der er mange faktorer, der spiller ind for opsætning af en tidsplan, idet det ikke kan forudses hvor langstrakt myndighedsbehandlingen vil være, såfremt der klages over afgørelserne. Såfremt projektet godkendes vil det tage ca. 6 måneder at udarbejde detailprojekt og udbud. Anlægsarbejderne vil formentlig kunne igangsættes umiddelbart efter valg af entreprenør.

Projektets fysiske arbejder er vurderet til ca. 12 mdr. og projektet vil derfor kunne afsluttes ved udgangen af 2017, såfremt at eventuel klagesagsbehandling eller udbudsprocessen ikke giver grund til udsættelse.

Klimatilpasningsplan:

Projektet er en del af handleplanen til klimatilpasningsplanen og er beskrevet som et af planens fire fyrtårnsprojekter.

Retligt grundlag

Slagelse Kommune er jf. Miljømålsloven forpligtet til at nedbringe kvælstofudledningen til Musholm Bugt med 30,9 ton kvælstof pr. år jf. vandoplandsplanen for Smålandsfarvandet. Godkendes projektet ikke skal Slagelse Kommune derfor udarbejde nye projekter, der kan tilvejebringe en kvælstofreduktion svarende til statens krav. Dette vil kun kunne ske ved etableringen af større antal mindre vådområdeprojekter. Disse vil ofte kun kunne placeres på landbrugsjord (eller inddragelse af samme) og ikke som i nærværende projekt på primært ekstensive arealer.

Handlemuligheder

Der kan findes alternative vådområde projekter, der til sammen kan opfylde statens krav til kvælstofnedbringelse til Musholm Bugt. Det vurderes dog, at det vil være svært at finde egnede områder langs Tude Å og/eller Vårby Å specielt i størrelsesordene 250 ha svarende til statens krav om reduktion på 30,9 ton kvælstof pr. år.

Vurdering

Center for Teknik og Miljø anbefaler, at det foreliggende projekt godkendes og at projektet hurtigst muligt detailprojekteres og derpå sendes i udbud, med henblik på at opstarte anlægsarbejderne i 2016.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Ingen bemærkninger

Konsekvenser for andre udvalg

Ingen bemærkninger

Indstilling

Centerchef for Teknik og Miljø indstiller, at det overfor Byrådet anbefales,

1. at Byrådet godkender den foreliggende projektbeskrivelse med henblik på gennemførelse, herunder udarbejdelse af detailprojekt og udbudsmateriale.
2. at Økonomiudvalget indstiller, at provenuet for salget af jord i jordfordelingspuljen hensættes til at dække restfinansieringen på 3,8 mio. kr. såfremt at der ikke kan findes ekstern støtte til projektet.

Beslutning i Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget den 5. oktober 2015:

Fraværende:

Anbefales.

Udvalget anmoder om, at DTU Aqua kvalificerer og optimerer de af UFV95 foreslåede ændringer af 23. august 2015 af det aktuelle projekt Tude å gennem vejlerne, og at der foretages et økonomisk overslag.

Beslutning i Økonomiudvalget den 19. oktober 2015:

Fraværende: John Dyrby Paulsen (A)

At 1 - Økonomiudvalget anbefaler til Byrådet som foreslået.

At 2 - Økonomiudvalget indstiller til Byrådet som foreslået.

Bilag

330-2015-432963	TudeAA-magasin-2014[1].pdf
330-2015-443961	TudeÅ_samletPDF.pdf

Beslutning i Byrådet den 26. oktober 2015:

Fraværende: Flemming Erichsen (A), Helle Blak (Udenfor partierne), Henrik Brodersen (O), Johnny Persson (V), Kurt Rasmussen (A), Villum Christensen (I)

Byrådet godkendte projektbeskrivelsen med de bemærkninger, der blev besluttet ved behandlingen i Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget, samt at provenuet kan anvendes som foreslået.

Et mindretal bestående af Tonny Borgstrøm (Uden for partierne) stemte imod.